

Szerkesztőségi iroda

Sepsi-Szentgyörgyön
a ref. kollegium épületé-
ben, hová
a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.

Kiadó hivatal:

POLLÁK MÓR
könyvnyomdája és könyv-
kereskedése,
hová a hirdetések és
előfizetési pénzek
bérmentesen intézendők.

NEMERE.

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap.
A „Háromszéki háziipar-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen laphefte-
n két kétszer:
csütörtökön és vasárnap.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTEK

Helyben házhoz hozva, vagy
ülszövegre postán küldve
Egész évre . . . 6 ft — kr.
Fél évre . . . 3 ft — kr.
Negyedévre . . . 1 ft 50 kr.

Hirdetmények díja:

3 hasábos petit-sorért, vagy
annak helyéért 6 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

A sepsis entgyörgyi kiállítás.

(Háromszékmege t. gazdáinak ajánlva.)

II

Kerti veteményből behozott 1876-ban 12,489 — 1877-ben 2521, — 1878-ban csak 956 metermáza, a korai vetemények termése gyarapodott, a finomabb gyümölcs élvezete Romániában gyarapodik, pedig a mi jobb gyümölcsünket még nem is ismerik; őt 1872 — 1878-ig mi fizettünk Romániának főzelék és gyümölcslért 39,498 frtot. Felette kívánatos tehát, hogy az egész országból küldjenek Sepsi-szentgyörgyre gyümölcsöt. Megfelelő berendezéssel jelentékeny kivétel fejlődhetnék Romániával szemben, mihez csak egy kis életrevalóság kell, mert a közvetítők, ha keressük, meg lehet találni; ugyanazok adhatnák el a veteményt is. — Menjünk tovább!

Németországból sajtot és vajot visznek Romániába, az idei 2-ik négyedben bírodalmunk 178 metermáza tehénsajtot szállított oda, — a tejjgazdasági osztály Sepsiszentgyörgyön ezt is fel kell tüntetnünk. —

A bor és serkiétel emelkedik, az 1-56 négyedben 152, a 2-ikban 580 metermáza serc vittek ki, bort pedig 135, illetőleg 576 metermázasát. Tehát bizonyosan van értelme kiállításunkat bor, likőr és ser tekintetében, mert tulajdonképpen ismerik Románkat Romániában?

A mi különlegesen a Székelyföldet illeti, ez az erdélyi asztali boroknak szolgál fogyasztási helyül, a jobb borok még itt sem mind ismertek; ha a szállítás olcsóbb lenne, bizonyosan rendes Lorkskedés is fejlődhetné, mert ma a bor nagyobb részt tengelyen jut el a Székelyföldre, ékes bizonyítékul annak, hogy forga' mi politikánk teljesen visszá és hogy csak ennek lehet tulajdonítani, ha az ország belsejében nincs élénkebb mozgalmak, mert a szekerezés olcsóbb, mint a vasuti szállítás!

Erdélyrészesztali borainkat Sepsiszentgyörgyre, a finomabb pecsénye- és piros borokat pedig az october 6 és 7-én Brassóban tartandó borkiállításra kellene küldeni, mely utóbbinak speciális célja a borkivitel fejlesztése és emelése. —

Szerszám-épületfa kivitelünk örvedetesen

gyarapszik; az idei 2-ik négyedben 10,492 metermáza (közte tán kevés tűzölő fa is) ment ki Romániába, ebből csak 35 metermáza volt finomabb, a fa áruk közül pedig csak 27 metermáza legfinomabb. Szükséges tehát, kivált finomabb faféléinket bemutatni s faúrnok termelését emelni, — mire nevezetes tényezőül szolgálhat a hosszafalusi műfaragászi iskola — mert az idegen üzletembertől csak nem várhatjuk, hogy az erdőbe menjen és ott keresgélje össze a szükséges fát.

Épen a fakiállításnak, van tehát fontos jelentősége s épen nem nagy dolog, ha a t. nagybirtokok vagy községek a fát jól készült átmetszetekben a tárlatra b. küldik. Mert ha ezernyi ezer eladó fatörzsünk van, ha mindig a hiányos kelen-dőséget panaszoljuk és mégsem állítunk ki, akkor ezt csak azon sajnós közönynek tulajdoníthatjuk, mely nálunk — fájdalom — oly nagy mértékben uralkodik.

Épen így vagyunk ásványainkkal is, a délkeleti Erdély vidékén számos értékes nyersanyagot találunk, — a „Nemere” annak idején fel is sorolta őket — ezeknek összegyűjtése sem okoz nagy fáradságot és így értékes, ha nem is nagy számú gyűjteményt lehet összeállítani azon köze-teknek és ásványoknak, melyeknek ipari feldolgozása érdemes és kívánatos. —

Még az agyagárak és hústélekről szeretnénk röviden említeni tenni.

Az idei 2-ik négyedben 1734 metermáza agyagáru ment Romániába, mely szám igazolja, hogy agyagunkat és az abból készült termékeket a kiállításon bemutatassuk.

Husféléből 162 metermáza ment át, de ha tekintjük a tengeri utat, itt is a nagyobb kivétel-hető, a kiállítás tehát kívánatos. —

Egy szóval igyekeznünk kell, hogy jól felszerelt jól látogatott kiállításunk legyen és épen azért kívánatos volna, ha Brassó t. iparosait is ez iránt érdekeltni lehetne. Brassó kétségbevonhatatlan Erdélynek legnagyobb piaca s országárszünk délkeleti vidéke reá nézve legfontosabb, épen azért vállaltve kell dolgoznunk és végre valahára azon meggyőződésnek kell érvényesülnie, hogy egyenlő érdekeink vannak . . .

A gazdasági tárlatok minden tekintetben fon-

tosak: egyrészt ismeretessé teszik a gazdát és termékeit, másrészt ösztönzik az iparos szorgalmát. A talaj kisebb nagyobb termékenységét az ember munkásság urálja, minden tárlat ennek bizonyítékait nyújtja, tehát a becsvágy sarkalva, a törekvés biztosítja, a siker jutalmazza lesz!

A kiállítás a mezőgazdaság kiképzésre is hat mert hiszen be van bizonyítva, hogy nem létezik ennek egy ága sem, hol avval ma meg lehetne elégednünk, a mivel évtizedek előtt beértük.

Minél inkább vagyunk még hátra és viszont: minél inkább vagyunk más vidékekkel szemben előre, annál inkább van okunk terméksainkat bemutatni. Mert bár mily kicsinynek tűnjék is fel a közelebbi kiállítás, néhány év múlva olyke lenül haladás lesz utána észlelhető; a hézag, mely most mutatkozik, annál értékesebb mennél bizonyosabb hogy az jövőre ki lesz töltve.

Gr Schweinitz Gyula.

Az idei őszi fegyvergyakorlatok szept. 6-ika és 15-ike közt fejezték be. Ekkor azonnal szabadságra fogják bocsátani a d. cz. 31-én tartalékba lépő legénységet, hogy megtakarítsák illetményeiket. Ugyanakkor végrehajtja a hadügyminiszter az idei legutolsó helyőrségi változtatást. Az 50. gyalogezred törzskara és 3 zászlóalj Gyulafehérvárra helyezteik át Kolozsvárról, az 5. császárvadász zászlóalj Roveredoból Perginébe, a 7. császárvadász zászlóalj Perginéből Roveredobba és a 8. dragonyos ezred Szt.-Györgyről Stockerauba.

*

Haymerle báró római nagykövet Bécsbe érkezett. A „Neue fr. Presse” komoly jelentőséget tulajdonít e ténynek a külügyminiszteri válság befejezését illetőleg, talán azért, hogy Andrássy gr. hosszabban értekezett minap a nagykövettel kit ma Andrássy utódjául emlegetnek.

*

Prágából jelentik, hogy a csehszlovák tartománygyűlés választási rendjének reformja 8. mandátum engedményt ad a cseheknek a tartománygyűlésben. E javaslatot ma terjesztik az országgyűlés bizottság elé jóváhagyás végett, a mely Auersperg főmarsal elnökléte alatt ül össze.

*

Alexandriából jelenti a „Presse”, hogy Gordon pasa, a sudáni kormányzó, gyorsmeneteket siet Egyiptomba az abissinai király ellen. János király azt követeli, hogy adja vissza Egyiptom

TÁRCA

Egy jelenet a multból.

„Babét a multból”

Jókai.

Egy előbbi közleményemben, meghamisítatlan másolatban közlém Háromszék 1849-ik évi „Békeszerződését” az ostromló osztrák tábornok vezérral Gedeonnal.

A béke tehát megkötöttet a két fél között 1849. január 2-án Árapatakon s még az nap felolvastattott S.-Szentgyörgyön, a „Székház”-nál az akkor Berde Móza elnökléte alatt permanenssé nyilvánított 24 tagú választmányi gyűlésben. Természetesen nyílt ülés volt, titkolódzásnak helye nem lévén.

Az ülésben több elégtellettlen hang emelkedett a békepontok felett, de főleg a megállított pontok alá, névalírásakor br. Heydte által, az ágyukra vonatkozólag tett önkényes megjegyzés szült nagy visszatasztást, s kellett nagy vihart.

Tekintélyes egyének kelték föl helyeikről, s hagyták oda a termet, azon nyilatkozattal, hogy „ily áron nem kell a béke!”

Gábor Áron szenvedélyvel kiálta hozzánk: jertek, hozzuk az ágyukat, s szegezük a székházra. Megindultunk — utközben sikerült az érc gyermekei fölött elkeseredett, „nagy székelyt” arra bírni, hogy bős szándékáról lemondva másuton kiváló tehetségeit itt értékesíthetné! Legyen üdvözölve az elvesztettnek hitt barát úgy mint a székely tüzérsg legkitünőbb érdemjelezett bajnoka.

Csell szemben cselet használva — mentünk meg az ágyukat.

A terv pillanat műve volt. Az ágyukat a hazafiság tüzfésze Kézdi-Vásárhely felé az ellenség ellenirányba kell szállítani. Gyorsan ságul-dottak azokkal a kitűzött pont felé, oly gyorsan, hogy a lóra kapott Bodola Lajos, és Nagy Sándor (e sorok írója), kiknek utasítások volt biztos helyre helyezni — utól nem érheték, csak mikor késő estve K.-Vásárhelyre érkeztek, tudták meg, hogy az ágyuk oda nem vitettek. Ekkor fejlődött ki egy jelenet, a mely épen oly jellemző mint veszélys volt.

Middőn jól végzett bizatásunk érzetében beléptünk a tinásházba, egyszerre erdőldült: „ezek az árulók a kik békét kötöttek s kiadták az ágyukat, — halál rájuk; verjétek fölre a harangokat, hogy hajtsa végre a nép a méltó jelenet!” Hankó Dani K.-Vásárhely első hivatalnok és vezér-szemleleme vésztlő aggodalommal intett, hogy meneküljünk.

Már késő volt! Nem engedték őt, nem minket szóhoz jutni. Ki volt mondva az íkelt. Fenyegetések között vittek ki a szomszéd vendéglő helyiségébe, utánunk nyomulva a bősztömög, s annak vezére Jancsó (keresztnevét e feledtem). Egy jó gondolat mentett meg. „Egy veder pirosbort!” — kiálta egyikünk, hadd igyunk mielőtt piros vérünk folyna! Teljesítve lón; itunk elszántan előre sorsunkra. Megkínáltuk itélő bíránkat; hatott: szóhoz engedtek jutni. Felvilágosított az ügy állásáról, hogy az ágyuk nincsenek kiadva az ellennek, hogy azok biztos helyen vannak.

„Ho! — hol?” rivaltak kétkedő örömmel ránk

kétkedő örömmel. Felelünk, illetőleg hazudunk kellett; mert nem tudtuk, hogy azok Alesernátonban vannak biztos helyre elrejtve. Megnyugodtak — de úgy mint Tamás — ha szemekkel látják s kezeikkel tapogathatják.

Lóra kellett ülnünk a csikorgó téli éjben; lóra ült Jancsó még egy polgártársal s megindultunk vissza Alesernáton felé — némán, a legnagyobb bizonytalanságban, kalandunk kimenetele felől.

Végre éjfélt után a „Vighuszár”-nál (vendéglő Alesernáton végén) megállított kurucz vezetők, — jobban mondva — kérelhetlen kiserőnk Jancsó, hogy egy „jó estét” mondjon Bachus huszárjának, (nem Bach huszár volt ez ám, akkor még a telivér Háromszéken az idegen hangzású neveket csak a mythológiából ismertük) — a ki mely álomban volt már merülve.

A lováról leszállt Jancsó uram stentori hangon kiálltva be: „hej koresmáros gyujts világot!” — s lón világgóság, de lón szabadulás is.

Alig ment be Jancsó uram társával együtt a fogadóba: egy gondolat — s neki vágattunk a falnak, hogy tekervényes utazási utat vesszünk. Bodola barátom a kipróbált hazafi Cseh Imre ura lakához vezérelt; itt leugrott lováról, hogy hozzá meneküljünk, sejtve, hogy az ágyuk ott vannak. A számtalan kutyákkal kifejezett harci zajra se ébrad-tet senki.

Hihetőleg célzatosan, mert a mint később megtudtuk csakugyan ott voltak az ágyuk.

Aggodalmunk tetőfokra hágott, — hátha Jancsó uram üldözöbe vett s pisztolyainak áldozatai leszünk, mi kiknél semmi fizyver sem volt.